

ombudsman

veřejný ochránce práv

Vaše značka PNKM/4736/2017/řed.
Sp. zn. 19/2017/VOP/MKL
Č. j. KVOP-3903/2018
Datum 25. ledna 2018

Vážený pan
prim. MUDr. Petr Možný
ředitel
Psychiatrická nemocnice v Kroměříži
Havlíčková 1265
767 40 Kroměříž

Vážený pane řediteli,

odpovídám na Váš dopis ze dne 18. října 2017. V příloze tohoto dopisu jste zaslal Vaše vyjádření ke zprávě ze systematické návštěvy Psychiatrické nemocnice v Kroměříži (dále „nemocnice“), jež proběhla v květnu roku 2017.

V první řadě bych Vám chtěla poděkovat za vstřícný postoj k mnoha mnou navrhaným opatřením.

V následujících řádcích si dovoluji reagovat na některá Vaše vyjádření k doporučením a přijatým opatřením (ve sledu a očíslovaná tak, jak byla uvedena ve zprávě a jak je uvádíte i ve mém dopisu).

3.4 Terapeutický vzhled

K opatření č. 7 jste uvedl, že na každém oddělení existuje vždy jeden pokoj, který je určen pro pobyt akutně neklidných pacientů. V takovém pokoji pak nemá výzdoba význam či naopak může být kontraproduktivní.

S tím souhlasím. Nelze tím však odůvodnit absenci výzdoby i na ostatních pokojích. Jistě existuje taková výzdoba, která nepředstavuje zvýšené riziko pro pacienty (např. vyšívané látky, slaměné ozdoby atp.).

4.1 Soukromí ve sprchách

Ve mém vyjádření k opatření č. 10 jste uvedl, že dle sdělení primářky oddělení 11B nejsou pacientky soběstačné a samy se neumyjí. Závěs by bránil provádění hygieny ve formě dvou členek personálu na jednu pacientku.

Ve zprávě uvádím, že jsem si vědoma toho, že některé pacientky potřebují pomoc při konání hygieny, jsem však přesvědčena, že tato potřeba pomoci není plošná a u všech patientek stejná. Jistě se vyskytnou takové pacientky, které zvládnou hygienu provést samy. Pro takové je pak vhodné mít k dispozici závěs. Mimo dobu užívání závěsu, může být odsunut tak, aby neblokoval práci personálu.

5.1 Dostupnost příborů

Opatření č. 14 bylo koncipováno široce, tedy umožnit všem pacientům, nejen na oddělení 6A, využívat plnohodnotný příbor (nůž a vidličku). Zároveň jsem opatření koncipovala tak, aby personál mohl provádět i úvahu s ohledem na zdravotní stav jednotlivých pacientů

právě i s ohledem na rizika plynoucí z akutních stavů. Podstatou mé kritiky tedy byla především plošnost užívání pouze lžic, bez individuálního posouzení, zda nůž a vidlička v držení konkrétního pacienta představuje riziko.

7. Oblečení

V části věnované oblečení na oddělení 11B, jsem nekritizovala původ oblečení. Oceňuji snahu personálu zajistit pacientkám oblečení i z vlastních zdrojů. Děkuji za informaci, že pacientky mohou nosit vlastní oblečení.

Navrhované opatření směřovalo k individualizaci oblečení, které pacientky nosí. V případě používání erárního oblečení navrhuji s odkazem na doporučení CPT uvedené ve zprávě, aby část tohoto oblečení byla vyčleněna pro konkrétního pacienta a bylo zajištěno, že se pacientovi vrátí i po vyprání (jmenovky, praní v dávkách dle pacientů). Nemohu přistoupit na to, že je v režimu všemi pacientkami sdíleného prádla zařazeno také spodní prádlo.

Trvám na tom, aby každá pacientka měla určeno vlastní spodní prádlo, tak jako by to bylo prádlo její vlastní.

8.2 Informační brožura pro pacienty

Ve svém vyjádření k opatření č. 19 – vytvořit srozumitelnou brožuru shrnující všechny informace důležité pro pacienta - odkazujete pouze na své předchozí vyjádření, které se však týkalo doplnění poučení při nástupu do ochranného léčení.

Navrženým opatřením vytvořit informační brožuru sleduji vytvoření textu, kterému bude pacient rozumět i s částečnými omezeními vyplývajícími z jeho nemoci. Obsah by tedy měl být napsán srozumitelným jazykem (např. easy to read).¹ Zároveň by měl mj. obsahovat vysvětlení fungování stížnostního mechanismu a pravidel platných na konkrétním oddělení.

Rozlišuji tedy formálně psané poučení (spíše stručné), které má především právní význam, a maximálně srozumitelný překlad práv a povinností z poučení uvedený v informační brožuře.

9.2 Nadměrné užívání psychofarmak

Ve zprávě jsem při konstatování nadměrného užívání psychofarmak vycházela z odborného stanoviska lékaře – psychiatra, který byl součástí týmu. Ostatní pracovníci – právníci se k uvedenému nevyjadřovali. Cílem zprávy nebylo zpochybňovat odbornost primářek oddělení 6A a 12B. Mou snahou bylo poukázat na možné riziko špatného zacházení při aplikaci vyšších dávek psychofarmak, které mají omezující účinek větší, než je medicínsky nezbytný.

1 Např. Evropská pravidla pro vytváření snadno srozumitelných informací [online]. [cit. 18. 1. 2018]. Dostupné na: <http://easy-to-read.eu/cs/european-standards/>.

Vítám, že v letošním roce plánuje nemocnice zaměstnat klinického farmakologa, který bude s lékaři spolupracovat.

13. Respektování soukromí a důstojnosti (při používání omezovacích prostředků)

Ve svém vyjádření uvádíte, že se personál vždy snaží, aby pacient v omezení byl vždy v místnosti sám. V některých případech, kdy je více pacientů v omezení, však uvedené nelze splnit.

Ze zjištění uvedených ve zprávě vyplývá, že na odděleních 6A a 12B nejsou zcela vhodné prostory pro používání omezení v lůžku. V obou případech mohou k pacientům v omezení přistupovat pacienti, kteří v omezení nejsou. Toto představuje nejen riziko zásahu do důstojnosti a soukromí pacientů v omezení, ale i bezpečnostní hrozbu, kdy pacient v omezení se nikterak nemůže bránit v případě napadení.

Doporučuji tedy zajištění vhodných prostor pro používání omezení v lůžku.

15. Terapeutická izolace

Ve zprávě v opatření č. 32 navrhuji, aby pacient umístěný na izolačním pokoji nebyl vystaven zraku ostatních pacientů. Z uvedeného opatření není přímo patrné, které oddělení jsem měla na mysli. Nicméně z textu předcházejícího opatření i z fotografie pod opatřením je patrné, že jsem měla na mysli izolační místnost na oddělení 17A, a nikoliv na oddělení 6A, jak uvádíte ve svém vyjádření. Věřím, že v tomto bodě se jedná pouze o nedorozumění a navrženému opatření vyhovíte.

Závěr

Vaše vyjádření hodnotím jako uspokojující a své šetření tímto uzavírám. I přesto však ocením, pokud se budete chtít vyjádřit k poznámkám uvedeným v tomto dopisu. V takovém případě si dovoluji Vaši odpověď očekávat do 40 dnů od doručení tohoto dopisu.

Dovolte, abych Vám a ostatním zaměstnancům nemocnice ještě jednou poděkovala za součinnost poskytnutou během systematické návštěvy a za vstřícnost, se kterou jste přijal většinu navržených opatření.

S pozdravem

Mgr. Anna Šabatová, Ph.D., v. r.
veřejná ochránkyně práv
(dopis je opatřen elektronickým podpisem)